

[Marianne Jelved]

med baggrund i 10-punkts-programmet. Jeg vil godt her sige, at jeg synes, det er et anerkendelsesværdigt arbejde, der er blevet gjort rundt omkring i landet med tusinder af mennesker, der lokalt har taget fat og har forstået og fattet ideen i 10-punkts-programmet langt hurtigere, end størstedelen af Folketingets medlemmer gjorde det. Det er flot, og det viser, at tankegangen bag de punktprogrammer, som De Radikale har fremsat i dette Folketing og fået vedtaget med større og større flertal, efterhånden som vi kom ind igennem rækken, har båret frugt og også har smittet af på tankegangen på Christiansborg.

De politiske intentioner i 10-punkts-programmet og i folkeoplysningslovforslaget, som vi behandler i dag, var og er, at udviklingen af voksenundervisning og folkeoplysning skal ske efter et decentralt mønster. Det er utrolig væsentligt, og det er en forandring, og forandringer er vanskelige at kapere, også for nogle politiske partier.

Dernæst var det intentionen, at deltagere, undervisere, initiativtagere skal have en udstrakt frihed til at bestemme indhold og form. Og det betyder i et andet ordvalg, at mangfoldigheden skal styrkes.

For det tredje var intentionerne, at der fortsat skal være mulighed for fornyelse og for utraditionelle folkeoplysningsaktiviteter bredt forstået. Og den sidste intention er pulsslaget i folkeoplysningsvirksomheden.

Ved siden af disse gode intentioner, som alle på et overordnet niveau kan skrive under på, har det været et ønske dels fra kommunerne, dels fra regeringen og såmænd også fra Det Radikale Venstre – det vedkender vi os gerne – at man får en model, der også kunne tilgodese behovet for at styre udgiftsudviklingen på dette område.

Nu står vi altså med et lovforslag, som skal forsøge at opfylde disse intentioner. Jeg vil godt understrege, at formålet med lovforslaget er, at der skal være offentlige tilskud og lokaler til den frie folkeoplysning, og der skal være respekt for initiativtagernes egenart og egen forvaltning. Det skal ske ud fra en decentral model, og det bliver jo et springende punkt, tror jeg nok, i de kommende forhandlinger. Tanken er, at ansvaret og kompetencen lægges hos kommunerne, og den enkelte kommune får altså ansvaret for at fastsætte det samlede økono-

miske niveau, og kommunalbestyrelsen får ansvaret og kompetencen for at udarbejde regler for tilskud til virksomheden som helhed sammen med folkeoplysningsudvalget, der nedsættes i kommunerne. Og det er ikke uden grund, at lovforslaget indeholder et forslag til, hvordan det folkeoplysningsudvalg skal se ud, selvfølgelig. Det er altså heller ikke uden grund, at det ser ud, som det gør, uanset at også regeringspartierne ordførere har et ønske om at diskutere det i udvalget. Principielt kan man jo diskutere alt i udvalget, det erkender jeg.

Men det er vigtigt, at der ikke sidder kommunalbestyrelsesmedlemmer i det udvalg, for politikerne i kommunerne skal varetage de overordnede, principielle politiske spørgsmål, og så skal de i øvrigt overlade det til kommunens borgere at forvalte og udfylde de rammer, som politikerne har fastlagt. Det er faktisk en demokratisering af det danske samfund, og det er det, vi ønsker, bl.a. med dette lovforslag.

Folkeoplysning skal deles i to hovedområder – det har også givet anledning til mange diskussioner – undervisning og aktiviteter, og der er forskellige typer tilskud til de to hovedområder. Der er vi selvfølgelig inde i diskussionen om, at bestemte typer tilskud altså er mere værd end andre i kroner og øre, og det afstedkommer straks opfattelsen af, at der er mere prestige ved dem, der får de fleste kroner og øre. Det er faktisk temmelig trist at måtte høre på det, fordi det netop ikke er i folkeoplysningens ånd at tænke på den facon. Men det må vi jo tage op og diskutere og se om vi kan ændre ved.

Der har været meget diskussion om motionsgymnastik, afspænding og yoga, fordi det nu kun var aktiviteter og ikke det fine: undervisning. Jeg beklager, at diskussionen får den drejning, og jeg beder om, at man lægger mærke til, at det er gjort klart nede i bemærkningerne til lovforslaget, at det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvad der skal være undervisning, og hvad der skal være aktiviteter. Og den opgave og det ansvar tør jeg egentlig godt give de enkelte kommunalbestyrelser.

I øvrigt bygger den skelnen jo på de erfaringer, man har gjort igennem mange, mange år med idrætsforeningernes og oplysningsforbundenes forhold til motionsgymnastik. Det skal jeg ikke komme ind på.

Specialundervisningen har også været nævnt som et problem. Der skal gives tredobbelte til-